

TEDENSKA SLIKE

PRILOGA

DOMOVINI

Leto IV.

V Ljubljani, dne 26. aprila 1928

17. številka

Bratje Čehi med Slovenci

V torek zjutraj so že na vse zgodaj vihrale po ljubljanskih ulicah zastave, na nekaterih hišah, katere so tudi okrasili s cvetjem, posebno v okolici glavnega kolodvora, pa so jih še razobešali. Vse mesto, v katerem je pričelo že precej zgodaj nenavadno živahno gibanje, je kazalo praznično lice. Malo pred osmo, pa so se pomikale velike množice ljudi in se strnile na Glavnem kolodvoru v mogočen človeški val. Kdor le je mogel, je pohitel na peron, na prostor, kjer postajajo vlaki. Vsi sloji, staro in mlado, vse je hitelo, da pozdravi izredno dobro došle prijatelje, zastopnike našega bratskega češkega naroda.

Ko pa je privozil vlak, v katerem so se pripeljali zastopniki češkega naroda, ki so posetili pred dnevi tudi Beograd in Zagreb je nastal silen ropot in vrišč. Vse je vzklikalo in hotelo dati duška svojim veselim čuvstvom, da vidi med nami zastopnike onega naroda, ki je z našim narodom delil dobro in slabo in bil z njim v tesni zvezi od davnih, davnih dni. Navdušena množica je vzklikala, mahala z robci in klobuki in metala cvetje na vlak, iz katerega so izstopili bratje Čehi, na čelu jim dr. Baksa, župan glavnega mesta Češke, Zlate Prage.

Takoj, ko je obstal vlak je zaigrala vojaška godba češko državno in narodno himno, na to pa jih je pozdravil češki konzul v Ljubljani dr. Resl, za njim jih pa nagovoril ljubljanski župan dr. Dinčič, poudarjajoč, da je že svetovna vojna pokazala, da je resničen pregovor, ki pravi, da kri ni voda, da smo si severni in južni Slovani res pravi bratje in da jih Bela Ljubljana sprejema z odprtimi rokami, ter da morajo postati vezi med obema narodoma še tesnejše.

Po govoru dr. Puca se pozdravljanje množice ponavlja. Žena ljubljanskega župana je izročila ženi praškega župana krasen šopek. Posebno svečan je bil prizor, ko je izročila praškemu županu lep šopek mala deklica, oblečena v slovensko narodno nošo, nagovoreč ga z lepim slovenskim pozdravnim govorom.

Za tem je spregovoril naš minister dr. Albert Kramer in pozdravil brate Čeh v češkem jeziku v imenu Jugoslovenske češkoslovaške lige, to je tiste zveze, ki utrjuje najbolj naše bratske zveze med obema narodoma. Poseben pozdrav je izročil tudi ženi praškega župana gospej dr. Baksovi, poudarjajoč, da jo pozdravlja posebno kot rojeno Jugoslovenko, Zagrebčanko, ki je prav zaščitnica Jugoslovenske češkoslovaške lige. Kakor dr. Puc, je tudi minister Kramer poudarjal, kako bratstvo je vladalo med Čehi in Slovenci že za časa Avstrije, ko so

Slovenci hodili učiti se narodne misli in narodnega dela v Prago. Glavno vez je tvorilo seveda naše Sokolstvo. — Za zopetnimi vzklikmi ogromne množice se je zalival praški župan, vzradoščen nad sprejem, ki so bili veličastni v Beogradu in Zagrebu, a ki se ne morejo primerjati s slovensko prisrčnostjo. Spominjal se je tudi on starih bratskih vezí in važnosti skupnega dela Slovencev in Čehov za skupne pravice rano ob ramih. Po govoru dr. Bakse so odšli češki odposlanci spremljani od vzklikajoče množice po Miklošičevi cesti, proti hotelu Union, kjer so nastanjeni. Vso pot jih je pozdravljala šolska mladina, ki je bila zbrana ob krajih ceste in jih obmetavala s cvetjem.

Ob 11. dopoldne je bila sklicana na ljubljanskem magistratu slavnostna občinska seja, pri kateri priliki so izročili Čehi ljubljanskemu mestu dragocen spomin, kipec sv. Jurija, ulit iz bron in točno posnet po slovečem velikem zgodovinskem kipu, ki se nahaja v Pragi. Kakor na kolodvoru pozdravni so se tudi pri seji menjavali slavnostni govori, poudarjajoč zgodovinsko važne čase skupnega dela, posebno pa sedanjí pomen bratskega zblízanja.

Za krasno darilo, predstavlja joče bojevnika sv. Jurija, ki je bil po mnenju govornika ljubljanskega župana, nekaj vodja v že prestanih bojih, ki so jih bojevali skupno Čehi in Slovenci in dobojevali srečno in ki naj bi bil tudi v še mogočih borbah za popolno osvoboditev, se je najprisrčneje zahvalil, omenjajoč, da je gotovo zelo pomenljivo to, da je Praga ta kipec podarila sestri Ljubljani baš na važen dan, na praznik, na god bojevnika sv. Jurija. Pri slavnostni seji navzoči Čehi so se vpisali v zlato spominsko knjigo, ljubljanske občine.

Od slavnostne seje so odšli Čehi, spremljani od množice pred Prešernov spomenik, kjer je praški župan položil velik venec s češkimi narodnimi trakovi. Od Prešernovega spomenika so se odpeljali Čehi z avtomobilom po mestu in na to odšli še na Ljubljanski grad. Na Gradu jih je

pozdravila v imenu stanovalcev gospa Tavčarjeva in izročila gospe dr. Baksovi krasen šopek.

Upajmo, da bodo odnesli bratski gostje od nas najlepše spomine in da se poglubi in ojači bratska vez, ki nam je bila in nam bo prej ko slej gotovo še zelo potrebna, posebno v borbah za naše narodne pravice, katere so nam hoteli in nam še hočejo krajšati Slovanom sovražni narodi. Verujmo, bodimo prepričani, da kri ni voda in ako si ne pomagamo bratje, nam ne bo pomagal nihče.

Kip je odlitek originala, ki ga je izdelal slaven umetnik v 14. stoletju in se hrani na Hradčanih ter ga občudujejo po vsem svetu

Levo:

Pražki župan doktor Baksa, ki je prišel na čelu čeških odposlancev v Jugoslavijo, da obnove in ojačijo stare bratske vezi med slovanskimi narodi

Desno:

Velikanski val naroda, ki se je strnil včeraj na ljubljanskem kolodvoru, da da duška svoji bratski ljubezni do češkega naroda

Desno:

Dr. Jiří V. Daneš, Čeh, eden izmed najboljših slovanskih zemljepiscev, katerega nam je ugrabila smrt iz vrst naših najmarljivejših narodnih delavcev, se je ponesrečil z avtomobilom v Los Angelesu v Ameriki

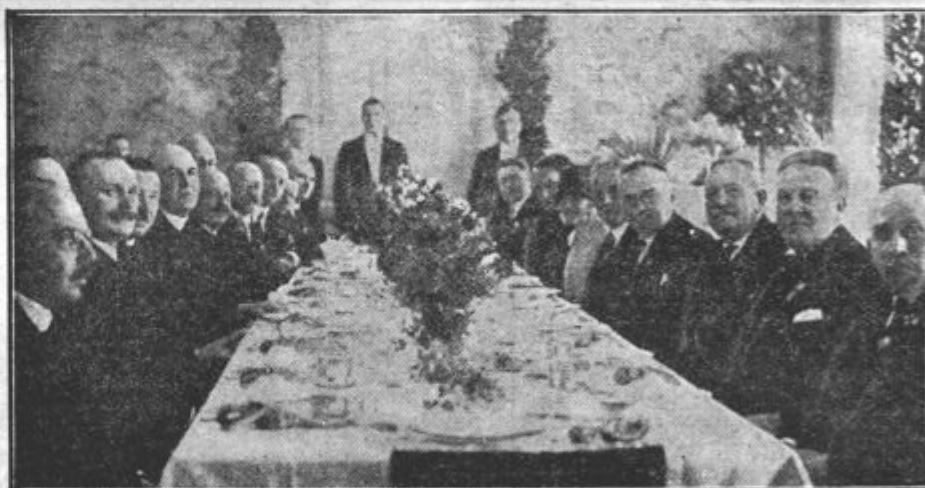

Levo:

Množica Ljubljancev, zlasti mladine, prireja češkemu gostom srčne pozdrave pred hotelom Union

Josip Martinec, predsednik nar. demokratskega kluba v praški občini na levi in A. Pondelčec, član osrednjega zastopstva v Pragi na desni sta tudi med češkimi gosti

Pogled na stari, slavni del Prago

Zgoraj: Zakuska v srebrni dvorani Uniona po prihodu s kolodvora. Spodaj: Nagovor bratom Čehom pri izstopu iz vlaka po ljubljanskem županu dr. Pucu

Desno:

V slavnostni seji ljubljanskega občinskega sveta pozdravlja župan dr. Puc praškega župana dr. Bakso in ostale češke zastopnike

Levo:

Slavni ruski narodni gospodar in dober poznavalec narodnega gospodarskega stanja v Evropi Peter Struve je predaval 21. marca tudi v Ljubljani v Oficirskem domu

† Josip Uršič, zelo spreten in priljubljen rudar, ki ga je zasul zemeljski plaz in zadušil v trboveljskem rudokopu v soboto, dne 14. marca. Zapušča obupano ženo in sina, ki je nad vse ljubil dragega očeta. Smrt je pridnega rudarja zasegla baš v trenutku, ko je bil potekel njegov delovnik in so ga domači čakali

Slavni ruski pisatelj Maksim Gorkij, katerega ljudska dela prav radi čitajo tudi pri nas, slikan ob svoji 60letnici v družbi vnukin

France Bukovec, dober prijatelj ponesrečenega Uršiča, s katerim sta vedno skupaj delala, je bil eš pravočasno odkopan in iztrgan iz smrtnih rok, ki so ga že trdno oklepale. Žrtev poklica pa je postal njegov ljubi prijatelj in tovariš v delu Josip Uršič, ki ga niso mogli več rešiti

Desno: Jože Pečnik iz Bizeljskih goric, ki je pred kratkim umrl. Pokojnik je bil zelo ugleden vinogradnik in sadjerejec, ki je vzgojil svojo družino v nar. duhu

Slovenski fantje, orožniki, ki na bolgarski meji v Caribrodu opravljajo precej težko službo — pošiljajo dragim domačim pozdrave E. Marinič, Lojze Grabner, M. Koželj, A. Leskovšek, A. Župec, A. Bohinc, F. Štrukelj, R. Vodišek, S. Ščončar in Iv. Ljubej

Postopje posestnika, mlinarja in žagarja Antona Markoviča v Prinštalu, ki je bil deležen klerikalne koruze

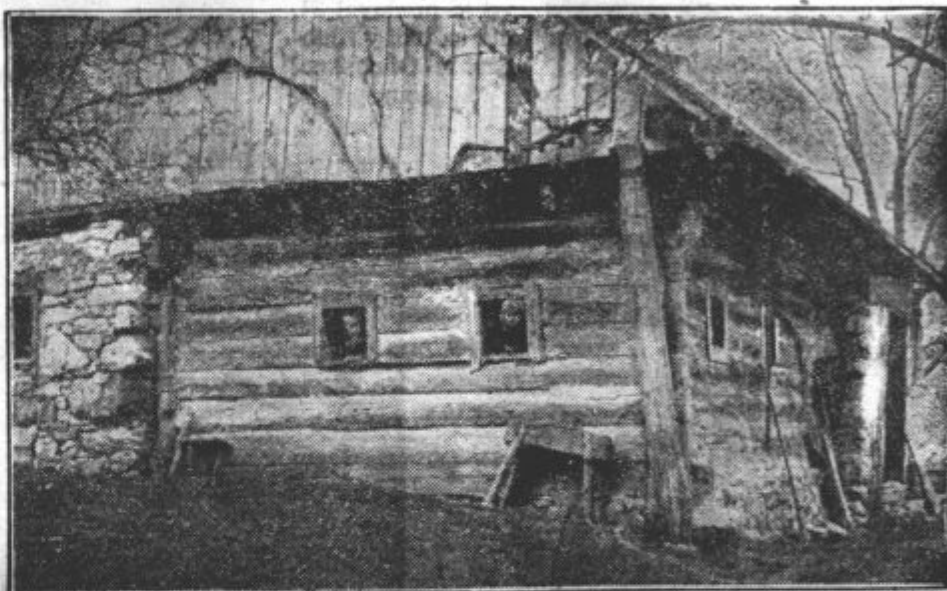
Na naših slikah vidimo, kako brezsrčno in neusmiljeno je SLS postopala pri delitvi koruze za uboge v zelo revnem, izstradanem šentjanskem okraju na Dolenjskem. Oni, ki ne trpe pomanjkanja, so pa pristaši te »ljudske« stranke, so bili deležni koruze, oni, ki so jo res potrební ker trpe s svojo družino pomanjkanje in glad, in katerim edino je bila v resnici tudi namenjena, pa so ostali praznih rok. Naše slike dovolj jasno kažejo nečuvnost takega početja, ki tepe najbolj uboge in trpeče družine

Spodaj: Naša slovenska ženska noša. Slika k velikonočni številki Domovine k članku: Moda »Dečva« prihaja

Revna družina v šentjanskem okraju je prejela namesto koruze — trojčke. Kako preživeti lačne kljunčke?

Levo:
Lesena bajta, kjer je notranjost slična hlevu.

Revna družina rudokopa in bajtarja Cvelbarja na Kamenskem, ki je dobil pri napornem delu že nebroj težkih poškodb in le z največjim naporom še dela, je ostala praznih rok pri milosrdni delitvi